

РЕЦЕНЗИЯ

за кандидатурата на доц. Д-р Красимир Стоилов Стоилов в конкурса за присъждане на академичната длъжност „професор“ към катедра „Етнология“ на Исторически факултет при СУ „Св. Климент Охридски“ по шифър 3.1. Социология, антропология и науки за културата /Етнография – Българска народна култура/, обявен в ДВ бр. 61/28.07.2017 г.

Доц. д-р Красимир Стоилов Стоилов е единствен кандидат по конкурса за присъждане на академичната длъжност „професор“ по 3.1. Социология, антропология и науки за културата /Етнография – Българска народна култура/, обявен в ДВ бр. 61/28.07.2017 г. Представените документи отговарят на изискванията на ЗНСНЗ, а цялостната професионална и научна кариера на кандидата - на шифъра на конкурса. Той се явява на обявения конкурс със солиден преподавателски опит, значима научна продукция и успехи в организацията на етнологичното дирене.

I. Биографични данни и кариерно израстване:

Кр. Стоилов е роден през 1953 г. в гр. Асеновград. През 1978 г. завършва висшето си образование в ИФ на СУ. От следващата 1979 г. подготвя докторската (кандидатска) си дисертация на тема „Традиционно селско жилище българ и украинцев (XVIII-XIX вв.). Сравнително историко-етнографическое исследование“ в МГУ „Л.В. Ломоносов“, която защитава през 1983 г. През 1984 г. преминава специализиран курс за педагогическа, психологическа и методическа квалификация в СУ „Св. Кл. Охридски“, а през 1988-89 г. специализация в Instituto Nacional de Antropologia et Historia. Mexico.

От 1983 г. професионалната му кариера е свързана с катедра „Етнология“ на ИФ, започвайки като асистент (1983), старши асистент (1983-84), гл. асистент (1984-1997), доцент (от 1998). Два мандата (1999-2007) е ръководител на катедра „Етнология“ при ИФ на СУ „Св. Климент Охридски“, с което спомага за утвърждаването ѝ като водеща в обучението на етнологи в България.

От 1987 г. до 2000 г. е член на Съюза на учените в България, от 1994 г. – на Асоциацията на етнологите европеисти (Брюксел, Белгия), а от 1997 г. на Академичното етнологичко дружество.

Кандидатът има над 37 години трудов стаж по специалността, защитил е научната и образователна степен “доктор” (1983) и е избран за доцент по Етнография през 1998 г. в катедрата по „Етнология“ на ИФ при СУ „Св. Климент Охридски“.

II. Преподавателска дейност

От постъпването си като асистент в катедра „Етнология“ на СУ, доц. д-р Кр. Стоилов е активно ангажиран с учебно-преподавателска дейност. Ръководи десетки дипломанти, ръководел е специализант от Сърбия; досега е научен ръководител на 3-ма защитили докторанти и на докторант от Украйна. Като гост-преподавател чете лекции и в други факултети на Софийския университет (ГГФ). Понастоящем води 3 задължителни (Българска народна култура 1 част; Българска народна култура – 2 част; Методи на етнологичките проучвания) и 1 избираема (Жилищна и култура архитектура) дисциплини в ОКС бакалавър и 2 задължителни (Културна антропология и етнически стереотипи; Митология и обред) и 2 избираеми (Свети места и Народна архитектура) - в ОКС магистър както на ИФ, така и в ГГФ, с общ хорариум от 570 часа. Преминалата солидна специализация, персоналната му подготовка и научните му занимания оформят отличната му преподавателска дейност както в научно-теоретичен, така и в научно-практически аспект, за което свидетелстват ръководените от него студентски теренни изследвания.

III. Научно-изследователска дейност:

В конкурса доц. д-р Красимир Стоилов участва с 24 публикации, от които тук ще рецензирам 11, появили се след хабилитацията му. Сред тях впечатление правят 2 книги: „Colors and Fabrics from Bulgaria“ (2005), появила се на английски и японски език и „Пространственият календар на Средните Родопи“ (2017), няколкото студии („Шестнадесет века християнство в Родопите. Пространствени свидетелства за култа

към светците в Смолянско“ (2007); „Култът към светците в Средните Родопи“ (2008); „За християнизацията на среднородопските беси“ (2015), както и изследванията в съавторство („Южна Странджа. Наблюдение върху съвременното състояние. Етнически и културни пространства на Балканите“ (2008) и „Свещените извори в Странджа“ (2013), които очертават:

1. тематичния кръг в научните интерес на кандидата
2. методите на работа
3. ефектът от неговите изследвания.

Най-общо, във фокуса на доц. д-р Красимир Стоилов стои традиционната култура на българите в нейната миросгледна основа и материална реализация. Богато илюстрираното издание „Colors and Fabrics from Bulgaria“ е показателно за идеите на автора в тази посока и има голямо значение за популяризирането на българските традиции в международна среда. Базисни за научните му интереси обаче са проблемите на култа към светците („Култът към светците в Средните Родопи“ ч. 1 и 2 (2002; 2008), „Шестнадесет века християнство в Родопите. Пространствени свидетелства за култа към светците в Смолянско“ (2007); свещените места („В конака на Св. Константин“ (2005), „Свещените извори в Странджа“ (2013), етноложки аспекти на християнизацията на българите.

Безспорно най-систематично той развива идеята си за очертаване на *пространствен календар на Средните Родопи* в едноименното си изследване, публикуван пред 2017 г. Оригинален принос е въвеждането на нов термин „пространствен календар“, под който Кр. Стоилов разбира: „селищните мрежи от параклиси, църкви и християнски топоними, които свидетелстват за нестихващата необходимост на миряните да издигат храмове на избрани от тях култове. Те са пряко свързани с църковния календар, но и с органично вплетената в него стопанска обредност. Именно това ни дава основание да наречем съставените от християнски паметници селищни сакрални мрежи пространствени календари. Няма съмнение, че общата им типологична и миросгледна основа позволява да ги разгледаме не само в рамките на едно (или повече) селища, но и в по-широк географски ареал“ (с. 6)

Заслуга на Кр. Стоилов е, че той десетилетия работи „на терен“ в храмове, параклиси, оброчища, събира и систематизира християнски топоними. Издирва документи в архивите на различни селища, открива приписки, строителни и дарителски надписи, анализира стенописи, в резултат на което натрупва солиден изворов материал. Доц. д-р Стоилов проявява качествата си на изследовател с много сериозно отношение към материалните и нематериални свидетелства на българската култура в тяхното историческо развитие, които използва като извор и търси потвърждения от различни по вид и характер източници за да натрупа важни доказателства за тезите си при непосредствените си теренни проучвания.

Събраните и систематизирани сведения той въвежда в общата извороведска база за периода XVII-XXI в., което е сериозен принос на труда. Не на последно място, трябва да се отбележи, че авторът дава образец на обучаваните как се съберат, обработват и анализират извори от различен характер, за да се покаже достоверността им.

IV. Индексирани и цитирани публикации:

Съгласно представената справка от „Библиотечно-информационно обслужване“ при Университетска библиотека за библиографските цитирания и индексирание са открити в общо:

- индексирани 4 броя публикации (1 в EBSCO и 3 в Central and Eastern European Online Library CEEOL);
- отразени в библиотечни каталози; 13 в Националната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“, 18 в УБ „Св. Кл. Охридски“, 14 в Karlsruher Virtueller Katalog (KVK) и 4 бр. в Library of Congress.
- Цитирани публикации: 8 в JSTOR; 20 – CEEOL
- Цитирания, установени от кандидата: 15 по традиционен начин; 7 – Harzing’s Publish or Perish; h-index – 2; Google Наука – 6; Google книги – 14.

V. Проектна дейност

Кандидатът доц. д-р Кр. Стоилов развива активно проектна дейност. Участник е в 3 международни проекта, научен консултант е на 1. Националните проекти в които участва са 12. В тях той, наред с основните си интереси – тракийските светилища (2004); свети места в Странджа (2004), разширява тематичните си изследователски полета с проучването напр. другостта като културен феномен (2007); на културата и идентичността на кримските българи (2009); етнологжките проблеми на паметта – индивидуалните спомени и колективната памет за сталинските и посткомунистическите репресии в България (2009).

Личните ми впечатления от доц. Красимир Стоилов датират от преди 35 години, в които го познавам като коректен, отдаден на работата си и отзивчив колега. Представянето на научно-изследователската и преподавателска дейност на доц. д-р Красимир Стоилов затвърждава мнението за него като сериозен професионалист. Той е учен, който се насочва към неизследвани полета в етнологжките проблеми на българската култура и история, храни пиетет към изворите и влага много усилия, време и знания за издирването на материали с различен характер и вид, които осмисля по оригинален начин. Доц. Стоилов представя проблемите в тяхното многообразие, сложни връзки и взаимозависимости, използвайки интердисциплинарни методи и литература. Кандидатът демонстрира пълна ангажираност с обучението на младото поколение етнологи в България и се стреми да направи образоването на студентите по-атрактивно, привлекателно и максимално полезно като предлага новаторско научно изследване с практическа насоченост към обучаваните, което свидетелства за неговата отговорност като преподавател. Предвид на споделените по-горе впечатления от научно-преподавателската дейност на доц. Д-р Стоилов убедено препоръчвам на уважаемото жури да му присъди високото научно звание ПРОФЕСОР по шифър 3.1. Социология, антропология и науки за културата /Етнография – Българска народна култура/.

06.11.2017

доц. д-р Мирелла Дечева